

SPRAWOZDANIA

SEMINARE
t. 35 * 2014, nr 1, s. 181-192

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO TOWARZYSTWA SALEZJAŃSKIEGO W KRAKOWIE W ROKU SEMINARYJNYM 2012/2013¹

Życie w powołaniu oznacza dla nas wejście w okres, gdzie następuje wzajemne splatanie się natchnienia Bożego z zamysłem ludzkim. Podjęcie tego życiowego dialogu, w którym powołanie i pójście za Jego głosem nie są dla nas epizodami, ale doświadczeniem stałego kroczenia za Chrystusem (por. Ratio SDB 307). To kroczenie właśnie za Nim, stałe i z pewnością często zaskakujące stanowi rytm naszego seminaryjnego życia. Spotykание Boga w sakramentach, liturgii i w drugim człowieku to dla nas wszystkich wezwanie do przemiany naszego życia i ubogacania go poprzez to wszystko, co Bóg nam daje.

Formacja seminaryjna, którą przeżywamy – ludzka, duchowa, intelektualna i duszpasterska potrzebuje uporządkowania i czasu. Stąd okres naszego przebywania w seminaryjnych murach, w których staramy się tworzyć klimat modlitwy, zaufania i współodpowiedzialności. Pomocą dla nas są wszyscy, którzy wspierają nasze dążenia do rozwoju pełni człowieczeństwa, do wzrostu naszej świętości.

1. WPROWADZENIE

Miniony rok przeżyliśmy we wspólnocie seminaryjnej w duchu łączności z całym Zgromadzeniem Salezjańskim przygotowującym się do przeżywania dwusetnej rocznicy urodzin naszego założyciela – św. Jana Bosko. W pierwszym roku uwagę skupiliśmy na historii jego życia i staraliśmy się lepiej zrozumieć, w jaki sposób całe to życie było naznaczone umiłowaniem młodzieży. W centrum drugiego roku – 2013 – znajdowała się pedagogika, chcieliśmy w tym czasie przybliżyć się do Księdza Bosko – wychowawcy, pogłębiając i aktualizując w naszym życiu system prewencyjny. Konkretną drogę realizacji tych zamierzeń wyznaczał nam opracowany wspólnie na początku roku seminaryjny Program Życia Wspólnoty.

2. WSPÓŁBRACIA WSPÓLNOTY FORMACYJNEJ

W roku akademickim 2012/2013 dyrektorem wspólnoty WSDTS w Krakowie był ks. dr Wojciech Krawczyk. Wraz z nim zarząd seminarium i radę domu tworzyli: ks. dr Dariusz Kozłowski (wikariusz dyrektora), ks. dr Robert Bieleń (rektor kaplicy p.w. MB Wspomożenia Wiernych), ks. Rafał Burnicki (katecheta), ks. Janusz Kasza (ekonom, administrator) i ks. Stanisław Oskwarek (prorektor ds. studiów, spowiednik). Ponadto wspólnotę zakonno-seminaryjną współtworzyli: ks. Dariusz Porzucek (kierownik biblioteki, spowiednik), ks. Henryk Badura (spowiednik), ks. Jan Krawiec (emerytowany wykładowca prawa kanonicznego) i ks. Jan Wilkołek (emerytowany nauczyciel języka łacińskiego) oraz 50 alumnów: 12 na trzecim kursie, 8 na czwartym kursie, 16 na piątym roku, 14 diakonów na kursie szóstym.

¹ Tekst wygłoszony 01.10.2013 r. w Krakowie, w WSDTS.

3. INAUGURACJA

Inauguracja roku akademickiego odbyła się 1 października w gmachu WSDTS w Krakowie. Uroczystej Mszy Świętej koncelebrowanej przewodniczył i homilię wygłosił ks. inspektor Dariusz Bartocha z Krakowa. Po Eucharystii, w auli seminaryjnej, miała miejsce oficjalna część inauguracji nowego roku akademickiego, na którą złożyło się powitanie przez Rektora Seminarium przybyłych gości, sprawozdanie rektorskie, wygłoszenie uroczystej formuły otwarcia nowego roku oraz wykład inauguracyjny przygotowany i wygłoszony przez ks. dr. Józefa Marszałka pt. *Potencjalny wkład systemu prewencyjnego Księdza Bosko w pozasalezjańską profilaktykę*. Oficjalną część inauguracji zakończyły wystąpienia zaproszonych gości, a wśród nich księży inspektorów oraz przedstawiciela Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. dr. hab. Wojciecha Zyzaka, prof. UPJP II.

4. WSPÓŁPRACA Z UPJP II W KRAKOWIE

Od ponad roku realizujemy bardziej ścisłą współpracę z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, która otwiera możliwości jeszcze ściślejszej konsolidacji pomiędzy dwoma uczelniami na wielu płaszczyznach. W roku sprawozdawczym czterech salezjanów było etatowymi pracownikami dydaktycznymi i naukowymi Uniwersytetu PJP II:

ks. dr hab. Wojciech Zyciński, prof. UPJP II,

ks. dr hab. Tadeusz Biesaga, prof. UPJP II,

ks. dr Sylwester Jędrzejewski,

ks. dr Roman Mazur.

Czterech wykładowców Uniwersytetu UPJP II było bezpośrednio zaangażowanych w proces formacji w naszym seminarium, poprzez prowadzenie zajęć dydaktycznych:

ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś,

o. dr hab. Dariusz Kasprzak OFM Cap,

ks. dr Jan Klimek,

ks. dr Witold Ostafiński.

Nasza wspólnota czynnie włączała się w życie Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II poprzez udział w seminariach naukowych oraz innych wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez wspólnotę uniwersytecką. Rektor WSD TS uczestniczył w Radach Wydziału Teologicznego UPJP II. Studenci i wychowawcy seminarium uczestniczyli w ważniejszych wydarzeniach akademickich: w dorocznej pielgrzymce studentów do Kalwarii Zebrzydowskiej, w uroczystości inauguracji roku akademickiego, Mszy św. za zmarłych pracowników naukowych akademickich uczelni krakowskich.

5. PERSONEL DYDAKTYCZNY WSD TS

W roku sprawozdawczym funkcję Rektora pełnił ks. dr Wojciech Krawczyk, którego wspomagał w organizacji zajęć dydaktycznych w pierwszym półroczu ks. Stanisław Oskwarek, w drugim ks. dr Dariusz Kozłowski. Obaj pełnili funkcję prorektora ds. studiów. Personel dydaktyczny w roku akademickim 2012/2013 tworzyło 34 wykładowców: 22 spośród nich to salezianie; 8 wykładowców to osoby duchowne przynależące do diecezji bądź do innych zakonów; pozostałe 4 osoby to wykładowcy świeccy.

Wśród wykładowców 11 posiadało status samodzielnych pracowników naukowych, 19 wykładowców posiadało stopień doktora, pozostali wykładowcy (4) posiadali magisteria specjalistyczne. Duży wkład w nauczanie naszych alumnów mają nasi współpracownicy dojeżdżający z: Warszawy, Lublina, Wrocławia i Poznania. Reprezentują oni katolickie ośrodki naukowe jako pracownicy dydaktyczni wyższych uczelni – Uniwersytetu Kard. St. Wyszyńskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Papieskiego Wydziału Teologicznego. Jest ich wszystkich 13, wśród nich są wybitni znawcy problematyki teologicznej.

6. SYMPOZJA, KURSY, SZKOLENIA

Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie wraz z Salezjańskim Centrum Edukacyjnym było współorganizatorem sympozjum, kursów i szkoleń przeznaczonych dla osób świeckich i duchownych. Konferencja naukowo-szkoleniowa dla nauczycieli i wychowawców pt. *Wychowywać po chrześcijańsku*, 13 kwietnia 2013, zgromadziła wielu nauczycieli i katechetów. Również nasi współbracia – kwikwenciści trzy razy spotykali się w ciągu roku dla wzbogacenia swoich nauczycielskich kompetencji. Alumni naszego seminarium brali udział w licznych sympozjach i sesjach naukowych organizowanych przez różne uczelnie na terenie całego kraju.

7. STUDIA

Studia przebiegały zgodnie z programem, opartym o *Ratio Studiorum pro Polonia*, wytycznymi UPJP II oraz założeniami *Formacji Salezjanów ks. Bosko* przedstawionymi w dokumentach Zgromadzenia. Rok akademicki obejmował w sumie 140 dni wykładowych (68 – pierwszy semestr, 72 – drugi). Liczba ta została powiększona o osiem dni zajęć zorganizowanych w ramach Warsztatów *Canticum* i kursów – medialnego i rekolekcyjnego.

a) Seminarium naukowe

W minionym roku akademickim prowadzono 8 seminariów naukowych w zakresie 8 przedmiotów:

1. Teologia biblijna – ks. dr Roman Mazur; ks. dr Sylwester Jędrzejewski; ks. dr Ryszard Kempniak;
2. Teologia dogmatyczna – ks. dr hab. prof. UPJPII Wojciech Życiński; ks. dr Dariusz Kozłowski;
3. Teologia moralna (bioetyka) – ks. dr hab. prof. KUL Jerzy Gocko; ks. dr hab. prof. UPJPII Tadeusz Biesaga;
4. Katolicka Nauka Społeczna – ks. prof. dr hab. Jarosław Koral; ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski;
5. Katechetyka – ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek;
6. Liturgika – ks. dr Jan Rusiecki;
7. Prawo kanoniczne – ks. dr hab. prof. UKSW Henryk Stawniak;
8. Historia Kościoła – ks. dr hab. Jan Pietrzykowski.

b) Magisteria

21 lutego 2013 r., w gmachu naszego seminarium, odbył się egzamin *ex universa theologia* i obrona prac magisterskich. Przed komisją egzaminacyjną stanęło 14 naszych współbraci. Wszyscy uzyskali dyplom magistra. Komisji przewodniczył ks. dr hab. Krzysztof Gryz, prodziekan Wydziału Teologicznego UPJP II w Krakowie.

W tym miejscu na ręce ks. profesora Wojciecha Zyzaka, który reprezentuje na naszym spotkaniu Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, a który dzisiaj jest między nami, pragnę złożyć serdeczne podziękowania, nie tylko za umożliwienie nam podpisania wspomnianej wcześniej umowy o współpracy, ale przede wszystkim za to wielkie dobro płynące z wielowymiarowej współpracy z Uniwersytetem.

8. ŚWIĘCENIA, POSŁUGI, ŚLUBY WIECZYSTE

a) Święcenia kapłańskie

16 i 18 maja był dla salezjańskiej Polski dniem święceń kapłańskich naszych kleryków. Diakoni kończący swoją formację w Wyższym Seminarium Duchowym Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie przyjęli święcenia kapłańskie w swoich macierzystych Inspektoriat w Chocianowie, Łądzie nad Wartą, Sokołowie Podlaskim i Oświęcimiu:

- Bartosz Kulczyk z inspektorii wrocławskiej, otrzymał święcenia kapłańskie w Chocianowie z rąk ks. bpa Marka Mendyka;

- Sywester Pawlak oraz Jarosław Stasiński, z inspektorii warszawskiej, przyjęli święcenia kapłańskie w Sokołowie Podlaskim z rąk ks. bpa Antoniego Pacyfika Dydyca;

- Dawid Błażków, Dariusz Dąbrowski, Dominik Gręda, Mateusz Kopaniecki, Michał Kwiatkowski, Krzysztof Tylutki, Paweł Wątor, z inspektorii pilskiej, zostali wyświęceni na kapłanów w Łądzie nad Wartą przez ks. bpa Wojciech Polaka;

- Paweł Centnar, Marek Kogut i Roman Sikoń, z inspektorii krakowskiej, otrzymali święcenia kapłańskie w Oświęcimiu z rąk ks. abpa Mieczysława Mokrzyckiego, metropolity lwowskiego.

b) Święcenia diakonatu

Dnia 22 czerwca 16 alumnów WSDTS w Krakowie przyjęło święcenia diakonatu. Uroczystość święceń odbyła się w kościele pod wezwaniem św. Stanisława Kostki na krakowskich Dębnikach. Święceń udzielił i podczas Mszy św. Słowo Boże wygłosił ks. bp Grzegorz Ryś z archidiecezji krakowskiej.

c) Posługi akolitu i lektoratu

W dniu 8 grudnia 2012 r., w Uroczystość Niepokalanego Poczęcia Maryi Panny, 9 współbraci ze wspólnoty WSDTS w Krakowie otrzymało posługę akolitu. Posługi lektoratu, udzielił delegat ks. inspektora, ks. Jan Dubas – proboszcz parafii na Dębnikach w dniu 19 marca. Lektorat przyjęło 12 współbraci. Dzień ten, jak co roku, połączony był ze spotkaniem z Rodzicami naszych współbraci i wyrażeniu im wdzięczności za dar powołania ich synów na drogę życia konsekrowanego i kapłańskiego.

d) Śluby wieczyste

Śluby wieczyste są naszym zobowiązaniem wobec Kościoła, Zgromadzenia i współbraci do życia wspólnego według rad ewangelicznych, które zostawił nam Chrystus. 16 naszych współbraci w ubiegłym roku złożyło swoją profesję wieczystą, stając się salezjanami ks. Bosko w Kościele powszechnym.

9. BIBLIOTEKA

Rok akademicki 2012/2013 był okresem ciągłego rozwoju i dalszego wprowadzania innowacji w sposobie funkcjonowania naszej seminaryjnej biblioteki. Wciąż postępują prace wdrażania standaryzacji formatu katalogowania zbiorów. Powszechnie używany wcześniej format MARC BN został zmieniony na ogólnościatowy standardowy format MARC 21. Została również założona nowa baza, w której katalogowanie odbywa się już w nowym formacie MARC 21. Trwają również prace nad zmianą programu bibliotecznego.

Zbiory biblioteczne są wciąż opracowywane i gromadzone. W roku akademickim zakupiono 362 nowe książki i od różnego rodzaju darczyńców lub współbraci pozyskano kilka tysięcy woluminów. Na bieżąco prowadzi się prenumeratę 98 tytułów czasopism.

Obecnie w katalogu znajduje się 96 000 tysięcy rekordów, co stanowi wzrost w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego ok. 6 000 tytułów. Wiele z tych wpisów zostało dokonanych do czytelnicy, która systematycznie powiększa ilość woluminów. W ciągu roku akademickiego dokonano 1.070 wypożyczeń.

Problemem, który ujawnił się w tym roku akademickim, okazała się wysoka wilgotność pomieszczeń magazynowych biblioteki. Konieczne było zakupienie urządzeń osuszających pomieszczenia. Obecnie posiadamy 3 takie urządzenia.

Nieustannie podnoszone są kwalifikacje kadry pracującej w bibliotece, która bierze czynny udział w różnego rodzaju szkoleniach. W listopadzie 2012 r. kierownik biblioteki ks. Dariusz Porzucek wziął udział w szkoleniu organizowanym przez Bibliotekę Narodową dotyczącym sposobów zabezpieczenia i konserwacji zbiorów magazynowych. Był on również uczestnikiem dorocznego zjazdu Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES. Pani Anna Zadora odbyła w formie stażu w Bibliotece Uniwersytetu Papieskiego im. Jana Pawła II w Krakowie ponad miesięczny kurs katalogowania w formacie MARC 21.

Oprócz tego wciąż są prowadzone prace zmierzające do poprawienia warunków pracy w bibliotece. Przed pomieszczeniem wypożyczalni została ustawiona oszklona i oświetlona szafa na nowości wydawnicze. Nieustannie jest poprawiana struktura informatyczna. Nabyto na rzecz biblioteki dwa programy: Windows 7 i Fine Reader 11 oraz pewną ilość części komputerowych.

10. FORMACJA SEMINARYJNA

Kształcenie intelektualne to ważny, lecz nie jedyny, wymiar formacji prowadzonej w WSD TS, mającej na celu przygotowanie współbraci do życia w charyzmacie salezjańskim jako kapłan lub koadiutor. Zgodnie z dokumentami Kościoła i Zgromadzenia, proces ten w naszym seminarium obejmuje obok wymiaru intelektualnego również wymiar dojrzałości osobowej, wymiar duchowy oraz pastoralny.

Zasadnicze cele formacji w poszczególnych wymiarach są zawarte w dokumentach Kościoła i Zgromadzenia, a ich ukonkretnienie następuje poprzez opracowanie Programu Życia Wspólnoty. W minionym roku wyznaczaliśmy sobie następujące cele formacyjne:

a) Wymiar dojrzałości osobowej

Cele w tym wymiarze dotyczyły przede wszystkim podejmowania większej odpowiedzialności za dobro wspólne, pielęgnowania braterskiego dialogu oraz dowartościowania spotkań, które ze swojej natury służą budowaniu i pogłębianiu relacji braterskich.

b) Wymiar duchowy

W wymiarze życia duchowego inspirowani przez hasło roku *Wzorem księdza Bosko – wychowawcy ofiarujemy młodzieży Ewangelię radości, stosując pedagogię dobroci*, staraliśmy się pogłębić rozumienie Ewangelii poprzez *lectio divina* oraz systemu prewencyjnego ukierunkowanego na dobroć. Troska o życie duchowe znalazła swój wyraz w wierności osobistej modlitwie, trosce o pogłębianie więzi z ks. Bosko, *Osobistemu Programowi Życia*, głębszemu przeżyciu dni skupienia oraz podejmowaniu wspólnotowych inicjatyw dotyczących życia duchowego (działania grup modlitewnych, adoracja Najświętszego Sakramentu).

Szczególnym naszym zaangażowaniem w rozwój życia duchowego były doroczne rekolekcje dla poszczególnych kursów rocznikowych przygotowujących się do święceń diakonatu i prezbiteratu oraz przed ślubami wieczystymi. Również Kwartałne i Miesięczne Dni Skupienia weszły na stałe w rytm naszego seminarium.

Szczególnie ważnym elementem formacji młodych salezjanów jest towarzyszenie powołaniowe w wymiarze kierownictwa duchowego. Pragnę podziękować naszym spowiednikom, ks. Henrykowi Badurze, ks. Stanisławowi Oskwarkowi oraz ks. Dariuszowi Porzuckowi za pełną poświęcenia wierność konfesjonałowi i dyspozycyjności w każdym czasie.

Dziękuję bardzo serdecznie starszym współbraciom – ks. J. Wilkołkowi i ks. J. Krawcowi. Przez swoją obecność wśród nas są oni wyraźnymi świadkami wierności powołaniu salezjańskiemu i kapłańskiemu.

c) Formacja pastoralna

W Programie zwróciliśmy uwagę na jakość przygotowania pastoralnego. Postanowiliśmy do wartościować nabyte przez naszych współbraci umiejętności, angażowanie się w obszary zdobytej wiedzy i zainteresowań oraz udział w różnych animacjach we wspólnocie i na zewnątrz.

Przygotowanie pastoralne w naszym seminarium realizowano w następujących formach:

- ćwiczenia i praktyki objęte programem studiów w ramach przedmiotów pastoralnych;
- praktyki wakacyjne, świąteczne, przeżywane we wspólnotach lokalnych;
- stałe, bądź okazjonalne zaangażowania pastoralne w ciągu całego roku.

I. Zaangażowania stałe, które podjęliśmy już wcześniej i nadal realizujemy:

1. Wystawianie misterium Męki Pańskiej;
2. Pomoc w organizacji niedziel powołaniowych;
3. Organizacja Uroczystości św. Jana Bosko z udziałem młodzieży;
4. Prowadzenie rekolekcji wielkopostnych;
5. Pomoc w organizacji dni skupienia dla młodzieży;
6. Pomoc w organizacji Świąt Młodzieży w inspektoriatkach macierzystych;

II. Zaangażowania systematyczne:

1. Zaangażowanie w duszpasterstwo młodzieżowe przy kaplicy M.B. Wspomożenia Wiernych;
2. Zaangażowanie w pracę Wolontariatu Misyjnego;
3. Zaangażowanie w Saltromie w prowadzenie Świetlicy „Świat dziecka”;
4. Zaangażowanie w inspektoriatkową animację powołaniową;
5. Pomoc w Oratorium w Pychowicach;
6. Zaangażowanie w zespole muzycznym LO w Nowej Hucie.

11. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA

- W dniu 11 października 2012 rozpoczęliśmy uroczyste Rok Wiary w naszej wspólnocie;
- 13 października uczestniczyliśmy w VIII Pieszej Pielgrzymce Śladami Karola Wojtyły Robotnika;
- 20 października obchodziliśmy, razem ze współbraćmi całej inspektorii krakowskiej, Dzień Wspólnoty;
- Dnia 2 grudnia przeżywaliśmy złoty jubileusz kapłaństwa ks. Mieczysława Piłata i ks. Mirosława Kokota – obaj jubilaci byli w przeszłości rektorami naszego seminarium;
- 20 lutego 2013 roku spotkaliśmy się z ks. Generałem – Pascuaelem Chavezem na wspólnym słówku w kościele dębnickim;
- 17 kwietnia uczestniczyliśmy w IV Ogólnopolskiej Pielgrzymce Wyższych Seminarium Duchownych diecezjalnych i zakonnych w Częstochowie;

- 11 maja nasi dwaj współbracia – dk. Roman Sikoń i al. Sławomir Drapiewski, którzy zaprezentowali swoje dwa filmy salezjańskie na katolickim Festiwalu Filmowym w Niepokalanowie, zdobyli III miejsce w kategorii filmów dokumentalnych;

- 5 czerwca nasza seminaryjna drużyna piłkarska zdobyła pierwsze miejsce – już po raz trzeci z kolei – w rozgrywkach Kleryckiej Ligii Piłkarskiej, tym samym puchar ufundowany przez ks. kard. St. Dziwisza przeszedł na własność naszego seminarium.

Wśród różnych wydarzeń warto wspomnieć nasz wspólny, seminaryjny wypoczynek, który realizujemy po czasie wytrwałej nauki. Po licznych wakacyjnych akcjach duszpasterskich i salezjańskich wyjechaliśmy przed rozpoczęciem wykładów (we wrześniu) na integrację. Po zakończeniu pierwszego semestru nauki, czas zimowego odpoczynku spędziliśmy wśród gór w Szczyrku. Nasze regularne życie seminaryjne przeplataliśmy wydarzeniami radosnymi, kulturalnymi i pobożnymi – Cecyliadą, Mikołajkami, Wigilią Narodzenia Pańskiego, Kołędą, Dniem Wspólnoty, pożegnaniem diakonów i imieninami, które każdy z nas obchodzi we wspólnocie.

12. ZMIANY PERSONALNE

Na początku nowego roku akademickiego 2012/2013 nasza wspólnota pomniejszyła się o 10 współbraci diakonów, przybyło do niej natomiast 13 alumnów na 1 rok studiów teologicznych.

W lutym, po pierwszym semestrze wykładów, wspólnotę opuścił ks. Stanisław Oskwarek, prorektor do spraw studiów i spowiednik. Został powołany na nowe stanowisko, dyrektora i kustosa Sanktuarium Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Szczyrku. W tym samym czasie, po rezeźnaniu swojego powołania, naszą wspólnotę i Zgromadzenie opuściło dwóch alumnów.

13. ZAKOŃCZENIE

Kończąc, pragnę wszystkim serdecznie podziękować za wspólne, niełatwe często życie pod jednym dachem, wśród codziennej słabości i powszedniej łaski Bożej. Tylko z perspektywy minionego roku łatwo zauważyć, ile udało nam się zrealizować naszych zamierzeń i planów, a ile jeszcze przed nami.

Dziękuję tym, którzy bezpośrednio są zaangażowani w działalność naszego seminarium – przełożonym, formatorom i wszystkim wykładowcom. Dziękuję najliczniejszej grupie współbraci z naszej wspólnoty, naszym najmłodszym, za bogactwo, które wnoszą we wspólnotę poprzez dary osobowe i otwarte zaangażowanie, za młodzieńczą odwagę, chęć pomocy i bezkompromisową postawę wobec wszelkich nieprawidłowości naszego wspólnego życia.

Dziękuję wszystkim tym osobom, które poprzez swoją pracę zapewniają nam tak dobre warunki życia. Na ręce ks. Ekonoma Janusza Kaszy składam podziękowanie całemu personelowi administracyjnemu i wszystkim naszym darczyńcom i przyjacielom. W tej grupie są też salezianie współpracownicy gromadzący się przy naszym seminarium.

Na zakończenie słowa podziękowania kieruję do tych, którzy dźwigają największy ciężar odpowiedzialności za formację młodego pokolenia salezjanów. Księżom Inspektorom za troskę i obecność wśród nas oraz księżom ekonomom inspektorialnym: Bóg zapłać!

Ks. Dariusz Kozłowski SDB
Rektor WSD TS Kraków

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO
TOWARZYSTWA SALEZJAŃSKIEGO W ŁĄDZIE NAD WARTĄ
W ROKU SEMINARYJNYM 2012/2013

1. WPROWADZENIE

Już z górą 60 lat w pocysterskim klasztorze w Łądzie nad Wartą funkcjonuje Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego. Tutaj całe pokolenia salezjanów pod okiem rzeszy oddanych sprawie profesorów formowały się do pracy duszpasterskiej i wychowawczej z ludźmi młodymi. Kościół, co pokazują jego dokumenty, zawsze poświęcał sporo uwagi odpowiedniemu przygotowaniu przyszłych duszpasterzy w wymiarze duchowym, intelektualnym oraz pastoralnym. Otwartość na wyzwania współczesności, na zakorzeniony w Ewangelii i nauce Kościoła dialog ze światem i jego kulturą, na przewartościowania w sferze wychowania – to zadania, przed którymi staje środowisko seminaryjne. Dobre przygotowanie kapłanów, które ma wpływ na jakość i poziom życia duchowego wiernych, a jednocześnie formacja wychowawców młodzieży w duchu charyzmatu salezjańskiego – oto rola kadr Kościoła i Towarzystwa św. Franciszka Salezego. Stąd niezmiennie już tyle lat w oparciu o zasady formacji kapłańskiej w Polsce oraz wytyczne naszego zgromadzenia zakonnego trwa proces rozeznawania i rozwoju powołań oraz formacji duchowej i kształcenia młodych salezjanów oparty o system wychowawczy św. Jana Bosko.

2. WSPÓŁBRACIA WSPÓLNOTY FORMACYJNEJ

W roku akademickim 2012/2013 rolę rektora Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie oraz przełożonego wspólnoty zakonnej sprawował ks. dr Ryszard Sadowski. Prócz niego, zarząd seminarium i Radę Domu stanowili: ks. dr Radosław Błaszczuk (katecheta), ks. dr Mariusz Chamarczuk (wikariusz dyrektora i prorektor ds. studiów), ks. dr Wojciech Gretka (wykładowca), ks. mgr Marcin Balawander (kierownik oratorium), ks. mgr Józef Dubinieć (ekonom), ks. mgr Piotr Przyborski (proboszcz) i ks. mgr Mariusz Słomiński (dyrektor salezjańskiej placówki opiekuńczo-wychowawczej „Dom Młodzieży” w Poznaniu).

Ponadto, w skład wspólnoty zakonno-seminaryjnej wchodził: ks. mgr Marek Babicz (od września 2010 r. kierownik biblioteki seminaryjnej), ks. mgr Czesław Banach, ks. mgr Robert Dmochowski (ekonom salezjańskiej placówki „Dom Młodzieży” w Poznaniu), ks. mgr lic. Apoloniusz Domański, ks. Władysław Grochal (długoletni kierownik biblioteki), ks. mgr Stanisław Jezierski (spowiednik), ks. mgr lic. Władysław Kołyszko (pracownik Ośrodka Duchowości Salezjańskiej w Łądzie, spowiednik alumnów i sióstr zakonnych, konferencjonista i rekolekcjonista), ks. dr Zenon Klawikowski (kierownik Ośrodka Duchowości Salezjańskiej w Łądzie), ks. mgr Józef Koszewnik, ks. mgr Bolesław Leciej (spowiednik i rekolekcjonista), ks. Tadeusz Piaskowski (proboszcz parafii w Kowalewie i spowiednik), ks. Władysław Zimnowodzki (wieloletni kapelan sióstr urszulanek) oraz 13 kleryków na I kursie, 17 kleryków na II kursie, 9 kleryków na III kursie.

3. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA MINIONEGO ROKU AKADEMICKIEGO

Rok seminaryjny 2012/2013 w Łądzie zapoczątkowała inauguracja w dniu 29 września 2012 roku. Odprawiona została uroczysta Eucharystia w kościele parafialnym pw. NMP i św. Mikołaja (której przewodniczył przełożony Inspektorii św. Wojciecha ks. dr Marek T. Chmielewski), a po niej uczestnicy uroczystości zbrali się w Sali Opackiej. Gości przywitał Ksiądz Rektor, po czym Prorektor ds. studiów przedstawił sprawozdanie z działalności seminarium w poprzednim roku akademickim.

Wykład inauguracyjny pt. *Współpraca rodziny i szkoły w procesie integralnego wychowania młodego pokolenia* wygłosiła pani profesor Elżbieta Osewska. Wręczono także nagrodę im. ks. prof. Adama Duraka – w tym roku trafiła ona do rąk pana Pawła Bednarza, który w swojej pracy magisterskiej skupił się na roli krwi w liturgii Kościoła, a swoją refleksję oparł o film pt. *Pasja* w reżyserii Mela Gibsona.

Kolejnym punktem świętowania była immatrykulacja alumnów I-go roku, której dokonał przełożony Inspektorii św. Stanisława Kostki ks. Sławomir Łubian, wręczając indeksy i legitymacje seminaryjne trzynastu alumnom, a po niej głos zabrali m.in. pozostali Inspektorzy: ks. Dariusz Bartocha i ks. Alfred Leja, a także p. Arleta Pleśniak – wójt Gminy Łądek. Całość – po odczytaniu okolicznościowych listów – zakończono śpiewem *Gaudeamus igitur*.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w minionym roku przedstawiciele WSD TS w Łądzie wzięli udział w różnych inauguracjach obchodzonych w wyższych uczelniach kościelnych i świeckich. Odwiedziliśmy: Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie, Wyższe Seminarium Duchowne w Gnieźnie, Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Bydgoskiej im. bł. bp. Michała Kozala, Wyższe Seminarium Duchowne Zgromadzenia Misjonarzy Świętej Rodziny w Kazimierzu Biskupim, Wyższe Seminarium Duchowne Zgromadzenia Ducha Świętego im. bł. Ojca Jakuba Laval'a w Bydgoszczy oraz Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Koninie.

Spśród przeróżnych inicjatyw w obszarze działalności edukacyjnej i kulturalnej warto wymienić spotkanie z radcą ds. komunikacji społecznej ks. Filiberto Gonzalesem 20 września, koncert Orkiestry Filharmonii Poznańskiej i chóru „Poznańskie Słowiki” pn. *Viva Vivaldi* 30 września, akademię z okazji Dnia Papieskiego 13 października, obchody Dnia Edukacji Narodowej 14 października, następnie wieczór patriotyczny z okazji rocznicy 13 grudnia czy udział w V Konińskich Warsztatach Liturgiczno-Muzycznych. Na uwagę zasługuje działalność koła teatralnego alumnów, np. musical o św. Janie Bosko *A miłość jest z nich największa*, którego premiera odbyła się w Łądzie 31 stycznia. Był on później wielokrotnie prezentowany w różnych miastach. Podobną inicjatywą była inscenizacja pn. *Wszyscy jesteśmy Barabaszami*.

W kalendarzu odbywających się w Łądzie imprez kulturalnych nie mogło zabraknąć Festiwalu Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej. Jego dziewiąta już edycja odbyła się w dniach od 8 do 10 czerwca 2013 roku pod hasłem *Królowie i biskupi*. Jak zwykle bogaty program obejmował sporą ilość prelekcji popularno-naukowych, filmy, koncerty, przedstawienia, gry i zabawy. Nie zawiedli uczestnicy, którzy tłumnie przybyli, by ciekawie spędzić wolny czas, obejrzyć średnio-wieczne rekonstrukcje czy skosztować cysterskiego jadła.

Corocznym, ważnym momentem w każdym wyższym seminarium duchownym są – wieńczące poszczególne etapy formacji seminaryjnej – posługi oraz święcenia diakonatu i prezbiteratu. 18 maja 2013 roku bp Wojciech Polak udzielił święceń prezbiteratu siedmiu diakonom, absolwentom naszego seminarium. Byli to: ks. Dawid Błażków, ks. Dariusz Dąbrowski, ks. Dominik Gręda, ks. Mateusz Kopaniecki, ks. Michał Kwiatkowski, ks. Krzysztof Tylutki i ks. Paweł Wątor.

Niecodziennym wydarzeniem była peregrynacja relikwii św. Jana Bosko – uroczystość ta w Łądzie odbyła się w dniach od 18 do 19 czerwca. Podobnie ogólnopolska pielgrzymka seminarzystów na Jasną Górę, którą zorganizowano z okazji Roku Wiary.

Osobne miejsce na mapie wydarzeń dydaktyczno-naukowych zajmują konferencje i sympozja. I tak 19 października staraniem ks. dra Radosława Błaszczyka zorganizowano XXVI Łądzkie Sympozjum Liturgiczne. Wykładowcy i uczniowie mieli też okazję do udziału w wydarzeniach wyjazdowych, np. III Międzynarodowym Sympozjum Resocjalizacyjnym w Trzcińcu 20 X 2012 r., VII Ogólnopolskim Kongresie dla Pedagogów i Psychologów Szkolnych w Warszawie 16 XI 2012 r., konferencji pn. *Książd Bosko i jego pedagogia* 24 XI 2012 r. w Szczecinie, sympozjum misjologicznym w Częstochowie w dniach 30 XI – 2 XII 2012 r., IX Sympozjum Naukowym w WSD – Łowicz 25 V 2013 r.

4. ALUMNI I KADRA DYDAKTYCZNO-NAUKOWA ORAZ PERSONEL ADMINISTRACYJNO-PORZĄDKOWY

W roku akademickim 2012/2013 w WSD TS studia realizowało 39 alumnów (I rok: 13, II rok: 17, III rok: 9). Formacja seminaryjna obejmowała cztery podstawowe wymiary: ludzki, duchowy, intelektualny i pastoralny. Wymiar pastoralny determinowany jest charyzmatem salezjańskim, ukierunkowanym na apostołat oraz wychowanie i edukację młodych ludzi.

Miesięczne i kwartalne dni skupienia, doroczne rekolekcje, zebrania Rady Domu oraz skrutynia to dobry czas weryfikacji wzrostu w wymiarze ludzkim, intelektualnym, duchowym oraz pastoralnym. Na co dzień klerycy przygotowywali się do pracy duszpasterskiej i pedagogicznej, angażując się również między innymi w działalność salezjańskiego oratorium w miejscowej parafii i spotkania formacyjno-powołaniowe w ramach tzw. weekendów z Księdzem Bosko. Niemalą rolę odegrały także tzw. wyjazdy powołaniowe do salezjańskich placówek w Polsce i za granicą (Berlin, Sztokholm). Niektórzy alumni udali się do Niemiec, Włoch i krajów byłego Związku Radzieckiego, gdzie w okresie wakacyjnym była okazja do szlifowania znajomości języków obcych. Pewnym novum były rekolekcje prowadzone w lutym przez ks. Wiesława Psionkę z pomocą alumnów w Zakładzie Poprawczym w Witkowie.

W roku akademickim 2012/2013 zajęcia dydaktyczne w ramach studentatu filozoficznego prowadziło sześciu wykładowców posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego: ks. Grzegorz Hołub prof. UPJPII (wstęp do filozofii), ks. Tadeusz Kołosowski prof. UKSW (język łaciński), ks. Zbigniew Łepko prof. UKSW (antropologia filozoficzna), ks. Janusz Mączka prof. UPJPII (filozofia przyrody), ks. Jan Niewęgłowski prof. UKSW (pedagogika i dydaktyka) i ks. Jan Pietrzykowski prof. UKSW (historia Kościoła). Zajęcia dydaktyczne prowadziło także trzynastu wykładowców ze stopniem naukowym doktora: ks. Radosław Błaszczuk (liturgia, język włoski), ks. Dariusz Buksik (psychologia rozwojowa), ks. Marek T. Chmielewski (salezjańska duchowość młodzieżowa), ks. Wojciech Gretka (metafizyka, historia filozofii starożytnej, historia filozofii nowożytnej, filozofia Boga, teoria poznania), ks. Kazimierz Gryżenia (historia filozofii współczesnej), ks. Stanisław Jankowski (Pismo św.), ks. Zenon Klawikowski (język włoski), Ewa Matyba (fonetyka), ks. Ryszard Sadowski (logika, metodologia nauk, proseminarium), ks. Maciej Sarbinowski (religiologia), ks. Dariusz Sztuk (język grecki), ks. Jarosław Wąsowicz (historia Kościoła), ks. Andrzej Wujek (historia filozofii średniowiecznej), a także dziesięć osób z dyplomem magistra: ks. Marcin Balawander (śpiew, chór, orkiestra), Marta Benk (muzyka kościelna, emisja głosu), ks. Józef Dubiniec (urbanitas sacerdotalis), ks. lic. Dariusz Dynak-Michalski (język łaciński), Mirosław Glazik (literatura chrześcijańska, teatr), Przemysław Kuchowicz (wychowanie fizyczne), Zbigniew Łuczak (język angielski), Eugeniusz Ochowiak (język niemiecki), ks. lic. Mariusz Słomiński (pedagogika specjalna), Barbara Wróbel (trening interpersonalny).

Obrazu całości pracy seminarium dopełniają pracownicy socjalno-gospodarczy. Należy im się podziękowanie za pracę na rzecz całej wspólnoty seminaryjnej. W omawianym roku byli to: Renata Ciubak, Henryk Dróbka, Jolanta Grzywińska, Iwona Kielichowska, Wiesława Kwiatkowska, Bogumiła Olejniczak, Henryk Smuśkiewicz, Barbara Stogińska, Barbara Szcześniak, Anna Tomczak, Grzegorz Woźniak, Zenon Woźniak.

5. KONTYNUACJA NOWEGO KIERUNKU STUDIÓW

W roku akademickim 2011/2012 w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie otwarto nowy kierunek studiów. Dotychczasowy, filozoficzny profil postnowicjatu został wzbogacony o kolejny, trzeci rok dydaktyczny i poszerzony o możliwość podniesienia kompetencji naszych kandydatów do kapłaństwa w zakresie pedagogicznym. Część alumnów seminarium stała się studentami Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW w Warszawie. Podejmując studia niestacjonarne w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej i opiekuńczo-wychowawczej, alumni, równoległe z wymogami studiów seminaryjnych, realizują przez trzy lata program studiów zgodny z wymogami Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW w Warsza-

wie (przedmioty, ilość godzin wykładowych, ćwiczeń, seminariów oraz konwersatoriów). Skutkiem podjęcia tej cennej inicjatywy jest możliwość uzyskiwania licencjatu na podjętym kierunku studiów. W roku akademickim 2012/13 działalność tę kontynuowano, a zajęcia dydaktyczne w ramach studentatu pedagogicznego prowadziło dziesięciu wykładowców posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego: ks. Stanisław Chrobak prof. UKSW (teoretyczne podstawy wychowania), Piotr Gołdyn (historia myśli pedagogicznej), Barbara Kałdon prof. UKSW (pedagogika resocjalizacyjna), Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz prof. UKSW (pedagogika specjalna), ks. Zbigniew Łepko prof. UKSW (filozofia społeczno-polityczna), ks. Jan Niewęglowski prof. UKSW (wprowadzenie do pedagogiki, dydaktyka ogólna), Krystyna Ostrowska prof. UW (patologia społeczna z elementami kryminologii), ks. Dariusz Stępkowski prof. UKSW (dydaktyka ogólna, teoretyczne podstawy kształcenia), Bogdan Szczepankowski prof. UKSW (pedagogika specjalna) oraz Wanda Zagórska prof. UKSW (psychologia rozwoju człowieka), jeden profesor z Włoch – ks. prof. dr Zbigniew Formella UPS (psychologia komunikacji), ponadto czternastu wykładowców ze stopniem naukowym doktora: ks. Zbigniew Babicki (pedagogika opiekuńcza), ks. Dariusz Buksik (psychologia społeczna), Andrzej Cimiński (technologia informacyjna z elem. statystyki), ks. Mariusz Chamarczuk (socjologia ogólna, socjologia edukacji, wybrane zagadnienia z KNS), ks. Marek T. Chmielewski (pedagogika chrześcijańska), Magdalena Czub (biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania), Anna Fidelus (metodyka pracy resocjalizacyjnej, profilaktyka społeczna, seminarium licencjackie), ks. Kazimierz Gryźnia (filozofia wychowania), ks. Piotr Marchwicki (psychologia kliniczna), ks. Ryszard Sadowski (metodologia pracy naukowej), Piotr Rzymiski (elementy psychiatrii dzieci i młodzieży), Bartłomiej Skowroński (metodologia badań pedagogicznych, rewalidacja niepełnosprawnych niedostosowanych społecznie), ks. Bogdan Stańkowski (pedagogika społeczna), Andrzej Stempniak (prawo rodzinne i opiekuńcze, wybrane zagadnienia z prawa karnego), a także siedem osób z dyplomem magistra: Magdalena Jelińska (psychologia rozwoju człowieka), Joanna Łazowska-Szczecińska (metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, organizowanie i planowanie pracy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych), ks. Stefan Makuracki (elementy prawa oświatowego), Małgorzata Podgórna (konwersatorium z wiedzy o teatrze), Marek Skoczylas (projekty opiekuńczo-wychowawcze), Mirosław Glazik (konwersatorium z wiedzy o teatrze), ks. Arnold Zimnicki (metodyka pracy pedagoga szkolnego, konwersatorium z metodyki gier i zabaw). Kontynuowano także praktyki studenckie. Odbyły się one m. in. w: Sądzie Rejonowym w Koninie i Słupcy, w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym Fundacji „Światło” w Toruniu (na oddziale apalicznym), w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Pile, w Zespole Placówek Wspierana Rodziny „Szansa” w Kosewie, w Katolickiej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Łące, w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Trzciancu i w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Różanymstoku.

Po dwóch latach funkcjonowania kierunku pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna widać, że pomysł dopełnienia dotychczasowych, ogólnych studiów z zakresu pedagogiki i filozofii o zagadnienia szczegółowe i specjalistyczne trafił na podatny grunt i sprawdza się w praktyce. Miniony rok to także zwieńczenie przez 9 alumnów studiów pedagogicznych w dniu 21 czerwca na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, gdzie odbył się (zdany pomyślnie przez wszystkich studentów) egzamin licencjacki. Pierwsi absolwenci tego kierunku z powodzeniem zakończyli roczne praktyki asystenckie, które odbywali już jako wychowawcy z pełnymi kwalifikacjami.

6. BIBLIOTEKA I CZYTELNA

W minionym roku akademickim do komputerowej bazy czytelników było zapisanych 1500 osób, a z tego książki wypożyczało 145 osób. Łącznie odwiedzili oni bibliotekę (czyli dokonali wypożyczenia lub zwrotu książki) 1300 razy. Ogółem czytelnikom wypożyczono 3600 książek. 63 osoby korzystające z usług biblioteki oraz czytelnicy na miejscu otrzymały dostęp do 380 książek i 43 woluminów czasopism. Stan księgozbioru w dniu 30 czerwca 2013 roku wynosił 126.100 wo-

luminów, czyli poprzez proces zmniejszania ilości duplikatów stan ten (w porównaniu z rokiem ubiegłym) zmniejszył się o 900 książek. W omawianym okresie prowadzono wymianę międzybiblioteczną z 45 bibliotekami seminaryjnymi, zakonnymi i świeckimi. Dzięki życzliwości redakcji półrocznika Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego „Seminare”, kontynuowano jego wysyłkę do 50 bibliotek teologicznych, seminaryjnych i zakonnych. Dzięki temu łódzka biblioteka otrzymuje w ramach wymiany międzybibliotecznej szereg wartościowych czasopism. W minionym roku kontynuowano wysiłek zmniejszenia ilości dubletów poprzez przekazywanie książek współbraciom książek, wymianę z innymi bibliotekami, sprzedaż książek do antykwariatu.

W związku z uruchomieniem w roku 2011 studiów licencjackich z pedagogiki położono większy nacisk na kupno książek z tej dyscypliny wiedzy. W tym celu zakupiono 200 książek o tematyce pedagogicznej, psychologicznej i socjologicznej (dla porównania w roku ubiegłym około 150 książek). Prenumerowano m.in. następujące tytuły nowych czasopism: *Pedagogika Katolicka* (wydaje KUL – wydział w Stalowej Woli), *Pedagogika Ojcostwa* (wydaje Uniwersytet Medyczny w Szczecinie we współpracy z KUL), *Imago* (wydaje fundacja w Poznaniu), *Społeczeństwo i Rodzina* (wydaje KUL Lublin). Ogółem z szeroko rozumianej pedagogiki oraz dyscyplin pokrewnych łódzka biblioteka prenumeruje lub otrzymuje drogą wymiany około 50 tytułów czasopism. Personel biblioteki stanowiło 2 księży, a pomocą służyło 2 alumnów.

7. ZAKOŃCZENIE

Rok seminaryjno-akademicki 2012-2013, choć przeszedł już do historii, był czasem wytężonej pracy wszystkich osób wchodzących w skład wspólnoty seminaryjnej: formatorów i wykładowców, alumnów, jak również całego personelu pomocniczego. Poszerzając to grono o wszystkie osoby przychylne seminarium, należy także im wyrazić wdzięczność i uznanie za życzliwość. Ich żywe zainteresowanie codziennym życiem naszego domu formacyjnego, konkretna i systematyczna pomoc modlitewna i materialna oraz przynależność do grona Przyjaciół WSD TS w Łądzie to dla nas cenny dar.

Ks. Tomasz Kościelny SDB
prorektor ds. studiów WSD w Łądzie